

10 ANYS D'EDUCACIÓ INCLUSIVA AL NARCÍS OLLER

Amb alegria, eduquem i som educats molt millor. Alegria. aquesta és la sensació que normalment em transmeten alumnes i professores de la Usee: l'alegria de viure i compartir. M'agrada entrar a les seves aules i provocar algun somriure. Envoltats com estem avui en dia de tanta gent enfadada amb el món i amb la vida, la il·lusió dels qui, en el fons, encara tindrien més motius per estar enfadats, és una alenada d'aire fresc. A la USEE agafen tot el seu sentit els mots de l'immortal Martí i Pol: Plor i lament, de què serveixen? / Gent que lluiti és el que cal. Ho deia Martí i Pol, a qui una ELA implacable el va condemnar a partir dels 27 anys a la més dura de les discapacitats físiques, i ho duen a la pràctica alumnes i professores de la Usee.

La educació inclusiva a l'institut és una font d'alegria i també una font d'aprenentatge. I en aquest camp em vull posar més seriós i reivindicatiu: als professors de secundària, ens cal un pas endavant important en formació. Molts dels nostres alumnes – gent jove, pa tou - demanen sense dir-nos-ho un cop de mà. Hem de saber detectar els petits problemes i les lleus alteracions que poden ser l'avantsala de greus trastorns de personalitat en el futur. No podem substituir els pares, però tampoc no hem de refugiar-nos en la lliçó i el llibre de text. Asperger, bipolaritat, bulímia, ansietat... no són conceptes ni etiquetes, són persones que pateixen i que tenim al davant. Hem de saber entendre els missatges encriptats que ens llencen els adolescents en risc.

Més formació ens permetrà tenir més estratègies d'abordatge, més empatia i fer, en definitiva, millor la nostra feina. I quan fas millor la feina, la fas amb més alegria.

Josep Maria Pallàs

Director de l'Institut Narcís Oller

HE APRÈS A DESFER CAMINS

Quan vaig arribar al Narcís Oller, les USEE feia dos anys que funcionaven. A poc a poc anaven fent-se un lloc en la dinàmica de l'institut, sense massa soroll, buscant complicitats i aliances, adaptant-se en cada moment al ritme predominant.

No va ser gens fàcil començar. Els inicis mai ho son. Però amb aquesta barreja d'il·lusió i inconsciència que sovint poso en tot allò que faig, vaig descobrir una professió apassionant, un univers de possibilitats ple de grandíssimes persones, de qui aprenc cada dia, en qui em miro i vull veure'm reflectida. Innombrables lluites, petits avenços, grans desencants. Històries fetes de petits relats, de grans batalles quotidianes guanyades i perdudes a cop d'esforç, sempre titànic. Parlo d'alumnes, de professores i professors, d'educadores, de famílies....

He après a treballar amb vosaltres, de vosaltres i per a vosaltres. A desfer camins quan no porten enlloc. A iniciar senderes que potser n tenen cap final possible, però que es fan pel plaer de caminar tots plegats, o pel plaer de caminar i sentir que fem camí. A deixar de banda prejudicis i etiquetes que només aporten visions esbiaixades del món i atendre les persones en totes les seves dimensions.

Cada dia m'emporto a casa noves lliçons de vida, glops de realitat, de vegades dolça, de vegades molt amarga i el convenciment que aquesta feina ha deixat de ser la meva professió per esdevenir una manera de viure, el meu compromís per construir un món millor, un món on cadascun de nosaltres té un lloc, un espai, una raó de ser i el dret de poder trobar-lo, gaudir-lo i ocupar-lo amb totes les seves conseqüències.

Per això em sembla important celebrar aquests 10 anys. Perquè amb la USEE als instituts també va entrar la societat real. La societat diversa i rica en totes les seves vessants. La societat de les mancances, de les dificultats i de les diferències és també la societat del compromís, dels reptes i de la solidaritat. L'educació inclusiva que genera societats obertes, respectuoses i tolerants. No és un repte menor, ni senzill, ni immediat. Potser més que un objectiu és una manera de fer i anar pel món. La nostra manera d'anar pel món.

Com les nostres criatures, en 10 anys les USEE hem canviat molt. Passats els perills del naixement i de la primera infantesa i assolits els aprenentatges bàsics, anem preparant-nos per fer-nos grans. Espero que, com als adolescents que esdevindrem, ens acompanyeu, ens doneu suport, ens ajudeu a esdevenir adults i assenyats. Que ens seguiu fent confiança i que us pugueu sentir ben orgullosos perquè l'aposta que heu fet per nosaltres, ha pagat la pena.

Rosa Arnau Chinchilla , professora de la USEE

CELEBREM 10 ANYS D'IL·LUSIONS!

Aquest any estem de celebració, la USEE del centre fa 10 anys; 10 anys de millora constant cara a la participació i l'èxit de tot l'alumnat del centre; 10 anys amb professionals de l'educació implicats en la seva tasca; 10 anys plens d'il·lusió i d'entusiasme.

No estariem de celebració si no existissin els dos pilars bàsics que han permès celebrar aquests 10 anys: l'alumnat i els professionals del centre.

Els alumnes, cal felicitar-los per ser com són. Per arrencar-te un somriure quan te'ls creues pel passadís, per l'alegria que demostren en les tasques del dia a dia, per l'esforç que mostren en la seva superació personal, per ser únics i excel·lents.

Els professionals del centre, cal felicitar-los per la relació de confiança mútua que tenen amb els alumnes de la

USEE, per les expectatives, les esperances i els desitjos dipositats en ells. Per la paciència, la tolerància, el respecte i la confiança per avançar. Perquè propicien que es donin bones interaccions i vincles positius en les relacions humanes.

L'INS Narcís Oller és un centre inclusiu. En el centre, tots els alumnes són acceptats i reconeguts, cadascun amb les seves singularitats, valorats i amb possibilitats de participar d'acord amb les seves capacitats. S'ofereixen a tot l'alumnat les oportunitats educatives i curriculars, personals i materials per aconseguir el propi èxit acadèmic i personal.

L'èxit en els diferents àmbits de la vida no està en funció de les característiques personals i intrínseques sinó en les barreres d'aprenentatge, socialització i participació que ens trobem en el camí. El seu camí ha estat el Narcís Oller i aquest els ha brindat un camí sense exclusions, un camí on s'han tret aquelles pedres que podien dificultar el pas, un camí on sempre hi ha companys/es de viatge, un camí que té 10 anys de vida i segur que en seran molts més, per tot això, moltíssimes felicitats!!!

Montserrat López Solé, exalumna i professora de l'Institut

TOTS JUNTS

L'any 2004 – 05 es va crear la primera USEE a l'Institut Narcís Oller, va ser la primera prova pilot i a partir de llavors es van crear diferents aules a diferents centres de la comarca.

A la primera USEE vam entrar 7 alumnes que tenien diferents discapacitats i tots junts vam iniciar la nova classe amb les professores.

El primer trimestre vam fer les assignatures tots junts a l'Aula de la Usse, al crèdit variable venien alumnes de altres grups i ens ajudaven molt, a nosaltres.

Cap al segon trimestre ens vam començar a introduir a un grup de reforç per fer les assignatures com per

exemple: socials, naturals, música, educació física les fèiem amb el grup d'ordinari de reforç.

Les meves assignatures preferides eren música, i el crèdit variable de cant coral, i les assignatures que fèiem a la meua classe.

Em va agradar molt cantar a la coral del l'Institut i fer els musicals, i des de llavors m'agrada molt la música.

Tinc un record molt bo de les profes de la USEE i el claustre de Professors eren tots molt bons profes.

M. Àngels Velaz, exalumna de la USEE

UN APASSIONANT CAMÍ ANOMENAT INCLUSIÓ

Han passat deu anys. Sembla que fos ahir que ens vam embarcar en aquesta aventura incerta de donar lloc a l'institut a uns nois que, encara que ara se'ns faci molt estrany pensar-ho, abans no n'hi tenien.

La Mercè i jo tenim la sort de ser-hi des del primer dia. El temps ens ha passat volant, com sempre que estàs a gust fent alguna cosa. I ara, si mirem el camí recorregut, veiem com hem avançat en aquests deu anys. Per començar cal dir que hi havia molt poques experiències d'inclusió a secundària, gairebé tot estava per fer i, la veritat, no sabíem massa com posar-nos-hi. Ganes i il·lusió, moltes. Referents, molt pocs.

En un primer moment, em va commoure especialment el testimoni de la mare d'una de les alumnes pioneres. Ens explicava una escena que es vivia cada any a la festa de final de curs, a l'escola. Mentre que els alumnes de 6è se n'acomiadaven emocionats, els nostres alumnes només s'acomiadaven dels seus companys de 6è, perquè ells s'havien de quedar de nou al centre. No tenien lloc a l'institut on anaven els seus amics. I així un any, i un altre, i un altre... Fins que tenien l'edat d'assistir al taller Ginesta. Del món de la infantesa, al món dels adults, sense trànsit. Em semblà, per si sol, un motiu suficient per embarcar-me en el projecte.

D'aleshores ençà, amb les aportacions, les idees i el treball d'uns i altres hem anat fent passos enrere i endavant, provant, corregint, millorant, fins arribar a un model inclusiu que ha passat a ser referència per molts altres centres. I encara que ens quedi molt camí per fer i seguir creixent, fem passes encara incertes sobre camins que ara ja sabem més segurs, els camins que ja hem fet.

Mirant des d'on som ara, és l'hora dels agraïments; en primer lloc, i molt especialment, al Joangi, que em va empenyer (molt!) en aquell primer moment i que sempre ens ha donat el seu suport.

A totes les altres companyes del seminari d'Orientació, còmplices necessàries en aquesta aventura.

Als equips directius, el dels primers anys i l'actual, per creure en el projecte i fer-lo possible.

Als inspectors i professionals de l'EAP, per l'ajuda que sempre ens han donat.

A totes les companyes de la USEE per tot allò que he arribat a aprendre d'elles, del seu treball i la seva dedicació. Per la seva amistat, en els bons i els mals moments, per la complicitat que s'ha creat entre nosaltres; per haver arribat a ser amigues en el viatge.

A tots els companys de l'institut; vam venir i els vam canviar els esquemes, i la seva mirada ha hagut de canviar, necessàriament. Ara podem dir que, gràcies al seu esforç, el nostre centre ha esdevingut més inclusiu. També ho és gràcies als alumnes mal anomenats "ordinaris", que han conviscut cada dia amb els nois de la USEE, han facilitat tot el procés i han crescut, ells també, com a persones.

I, naturalment, gràcies també als veritables protagonistes de l'aventura, els alumnes de les USEE, els actuals i tots els que ens han acompanyat en cursos anteriors; els que ens han deixat, i de tant en tant venen a veure'ns i els que ja no hi seran més. Ells són els autèntics mestres, els qui més ens han ensenyat, els qui ens fan seguir avançant per aquest apassionant camí anomenat inclusió.

Carme Montalà, professora de la USEE

DEU ANYS DE CREIXEMENT

Creixement i entusiasme. Aquestes són les dues paraules que em vénen al cap quan penso en el model d'inclusió del nostre institut.

Segons l'enciclopèdia catalana, Inclusió és posar quelcom dins d'un tot.

Segons aquesta definició pot ser una cosa molt fàcil o molt difícil, tot depèn, el que sí que és cert és que al llarg de les nostres vides es donen molts moments d'inclusió. De fet, només néixer ja t'inclouen a una família i, més endavant, ho vas fent en diferents àmbits: la classe, un equip, la feina, etc. Per tant, aquesta paraula està arrelada a les nostres vides d'una forma molt natural.

Però si ens posem a fer memòria tots en tenim alguna, d'inclusió, en algun lloc que ha suposat per nosaltres una fita més destacable. Jo mateixa, fa deu anys, quan va sorgir l'oportunitat de venir a treballar en aquest institut perquè s'obria una USEE, vaig pensar que volia, si podia i m'accepta-

ven, formar part d'aquest repte, donat que era un dels primers passos d'educació inclusiva a secundària de Catalunya. Sabia que el claustre s'ho mirava amb recel, però jo estava convençuda que allò era possible. Sortosament, tenia el perfil que buscaven i m'ho van concedir. Amb tot això, anar a treballar en un centre tan gran, amb nois adolescents i amb gairebé un centenar de professors, per la majoria dels quals la figura professional de "l'educadora" d'educació especial era completament nova... allí hi havia feina; i he de dir que em feia respecte com seria la meva inclusió amb tot aquell equip de professionals, però en tenia ganes. Va arribar el dia d'haver-me de presentar al director, en aquell moment el Xavier Salat. Recordo que em va donar la benvinguda i seguidament em va dir, "a partir d'ara ja formes part de la casa". Així de senzill i així de fàcil m'ho van fer els companys, amb un acolliment d'allò més agradable i comfortable. I des de llavors em vaig sentir *inclosa* en l'equip de treball de l'institut Narcís Oller.

Tres noies i tres nois com a alumnes i tres professionals

destinades a donar suport als seus aprenentatges. Vam començar amb sis i avui en són vint-i-sis.

Ha estat un no parar fins a dia d'avui. Han passat i passen moltes coses, infinitat d'anècdotes i experiències, majoritàriament bones, amb les quals gaudim i progressem tots plegats. De les que passen i no són tant o gens bones, n'aprenem, les patim si cal, rectificuem per millorar i així tirem endavant i creixem cada dia més i més.

Em perdo en el temps i m'adono que professionalment cada any hem millorat. I això és gràcies als nois i noies. Ells són els que et fan agafar ganes d'estar al dia de les noves tendències i debats en l'ensenyament, per poder-ho aplicar a la feina d'ensenyar i aprendre. Cadascun és particular, cada noi o noia t'impregna d'alguna cosa, d'alguna frase o d'un fet que recordem moltíssimes vegades amb un *carinyo* extraordinari. Encara ara repetim aquella frase del Sergi quan donàvem el "bon dia" i ell metòdicament responia "per tot lo dia", o la del nostre amic Joseph quan no portava els deures fets i la Carme el renyava, ell sempre s'excusava tot fent-se la víctima deia, "aiiii! Carmeta meu cap, aaaa! meu cap". Perquè així són ells, especials. Sí, especials amb les seves virtuts i amb les seves dificultats, però sobretot especials en la seva qualitat humana.

Arriben a primer i són cadells de secundària, tímids i, fins i tot, una mica esporuguits davant dels grans. Però van passant els cursos i van agafant la forma dels adolescents, amb la picaresca, les inquietuds i els neguits que corresponen per edat. Tanmateix t'omple de satisfacció quan veus que, amb el granet d'arena de cadascun de nosaltres, van fent les seves millores acadèmiques, aquestes que són les més feixugues. Els nostres alumnes són *energia*, la seva joventut i les seves ganes de fer s'encomanen. Ells són vida, són present i són futur. Sense adonar-te'n et transmeten la seva força.

Tinc sort de poder formar part d'aquest equip de bons professionals on hem convertit la inclusió en la nostra filosofia de l'educació i de poder treballar amb aquest alumnes que ens fan grans a tots professionalment i sobretot com a persones. La gratitud que sento vers ells és ESPECIALment immensa.

Això sí! sempre amb la idea de *fer-ho fàcil*, malgrat les dificultats que en el transcurs dels deu anys hàgim pogut trobar, UNA INCLUSIÓ FÀCIL I NATURAL com la del meu primer dia, així és com ens agrada treballar.

Felicitats a tothom pels deu anys de feina feta.

Mercè Cardona, educadora de la USEE

ENS HA FET MILLORS PERSONES

Particularment, crec que la USEE és un molt bon projecte de millora comunitària dins l'institut. Abans d'entrar en detall m'agradaria esmentar alguns tractes i atrocitats que han patit les persones discapacitades o amb problemes d'aprenentatge al llarg de la història. Ens remuntem a Esparta, on es valorava molt la forma física i l'aptitud de cara a la guerra, per tant els nadons que naixien amb alguna discapacitat eren llençats pel mont Taiget. També durant l'Edat Mitjana eren sovint motiu de burla i utilitzats per divertir la cort. També cal esmentar el tracte que podien patir durant el segle XIX i XX, en els quals eren amagats a la societat i no rebien cap mena de educació ni contacte social.

Ara, al segle XXI la societat ha canviat, i, encara que desgraciadament molta gent continuï igual, han aparegut diversos programes, persones, associacions i autoritats que han proposat eliminar aquesta injusta segregació. Una és la USEE, la Unitat de Suport d'Educació Especial, al nostre institut.

Aquesta té un efecte doble. Per una banda, la USEE ha fet que els alumnes amb dificultats puguin sentir-se integrats i puguin fer amistats fora del cercle de la Unitat. Per altra banda, els alumnes que han estat en contacte amb ells han pogut aprendre els valors humans, la tolerància i l'empatia, fins el punt que, en el meu cas, he esdevingut guia de la ONCE d'una noia invident en atletisme.

Durant tres anys de la meva estada a l'institut, he estat en una classe amb alumnes de la USEE, els quals he valorat molt i hi he pogut fer una gran amistat. Encara em trobo amb antics companys de primer o segon de secundària que formaven part de la USEE i no puc evitar parar-me a parlar o posar-me al dia amb ells.

Això m'ha servit per adonar-me també del que entenem per normal. Què és ser normal? Cada persona té els seus defectes i les seves discapacitats. Una persona pot tenir miopia, problemes a la sang, estrabisme, poca flexibilitat, hiperactivitat... etc. Vull dir amb això que la societat ha d'entendre que alguna discapacitat o problema es pot manifestar amb més o menys intensitat, però això no ens fa diferents els uns dels altres, o més o menys aptes per alguna cosa.

Per últim, torno a repetir que la USEE és un òrgan de vital importància a l'institut, el qual ha integrat la gent amb dificultats a l'hora d'aprendre i ens ha fet a tots millors persones.

Toni Corrales, alumne de segon de batxillerat

A ELLA NO LA CONEIXEN COM LA GERMANA DEL JOSEP RAMON!

Des que vaig començar a l'Institut he anat a classe amb companys de la USEE. Per a la gent etiquetada de "normal" això devia ser una innovació total, però per a mi no ho era pas, perquè la meua germana és una de les alumnes d'aquest col·lectiu.

Els nens petits, quan comencen, veuen l'Institut com un perill, una nova etapa amb poques coneixences i alguns ensurts. Aquesta situació d'indefensió, més falsa que real, podria suposar un entrebanc per a l'alumnat de la USEE. Però..., no és pas així, ni de bon tros, perquè per a tots ells és una millora, un salt qualitatiu en convivència i empatia. Els companys els ajuden, no els deixen de banda i els fan costat en els bons i mals moments, que també n'hi ha.

Uns dies abans que la Candela trepitgés l'Institut per primera vegada, a casa es respirava un aire de nervis i tensions, perquè mai no havíem passat per una situació semblant.

Sempre recordaré el primer dia. Vam saltar del cotxe tots dos junts i no es va separar del meu costat fins que no la van cridar per anar a la seva classe. En aquell instant feia cara de por i em vaig neguitejar, però quan la vaig veure baixar per les escales rient, en el moment de marxar cap a casa, em vaig relaxar. El primer dia havia estat tot un èxit!

Tornant cap a casa em va explicar tot el que havia fet, les persones que havia conegut, les instal·lacions que havia visitat, com si jo mai no les hagués vist: aquell dia va ser molt millor del que ens havíem imaginat.

I així van anar passant els dies i les setmanes. Cada dia s'aixecava amb un somriure a la cara, anava contenta a classe. Quan sortia, m'explicava que havia fet nous amics, que es portava molt bé amb els seus companys i que li agradava anar-hi.

Els primers mesos, durant la pausa per esmorzar, anava a veure-la per assegurar-me que estigués bé, i, si em veia, corria cap a mi i m'abraçava, un gest que m'encantava perquè volia dir que estava a gust i s'alegrava de veure'm.

Les setmanes anaven passant i ella se sentia cada cop més com a casa. Fins al punt que alguns professors em coneixen com el germà de la Candela. A ella, en canvi, no la coneixen com la germana del Josep Ramon!

En la intimitat de classe desconec com deu estar, però si li ho preguntes, la resposta és clara: "Molt bé." A més a més, quan la miro pels passadissos canviant d'aula, s'atansa a saludar-me i a explicar-me alguna anècdota divertida que han fet a classe, o simplement, a dir-me que ha fet un examen.

Josep R. Fernández Rull, alumne de primer de batxillerat

VA APRENDRE QUE ELL ÉS IMPORTANT

En primer lloc vull felicitar a totes les persones que treballen i han treballat al Narcís Oller, que han fet possible aquesta realitat, que la USEE compleixi 10 anys!!!!

I agrair a tots els pares, mares i mestres que van començar aquesta lluita, que, amb la seva empenta i dedicació, van aconseguir el compromís amb les administracions per començar aquesta feina. Sense ells res d'això no hauria estat una realitat.

A nivell personal, què hem dir? Només podem valorar positivament el pas del David per la USEE.

Aquí el David va viure coses molt boniques, es va relacionar amb nois i noies de la seva edat, que sense aquesta estada a l'Institut no hauria conegut mai, va anar d'excursions, visites culturals, dues vegades a Londres i un llarg etc de vivències enriquidores.

També situacions difícils d'assimilar, com la mort del seu pare. Durant la malaltia del Ramon, les persones que estaven amb el David van fer un treball que la nostra família mai podrem agrair prou !! però el més important són els valors que li van ensenyar.

Va aprendre que ell és important, a estimar-se tal com és, i que s'ha d'esforçar per aconseguir el que vol.

PER MOLTS ANYS!!!!!!

Pilar Cartanyà, mare d'alumne de la USEE

TINDRÀS ALUMNES DE LA USEE

Un dels apartats de la programació que vaig defensar davant del tribunal de les oposicions va ser "Atenció a la diversitat", ocupava dues pàgines i era teoria extreta d'algun llibre. Quan vaig entrar a donar classes de tecnologies a l'Institut Narcís Oller, em van dir "Tindràs alumnes de la USEE", d'això ja fa sis anys.

Des del primer dia fins avui he anat descobrint alguna cosa i una d'elles és que la voluntat d'alguns alumnes per aprendre o fer una cosa no té límits i l'alegria i la satisfacció quan s'aconsegueix, tampoc. En tot aquest procés s'ha reconèixer el treball de les educadores que adapten els continguts de la matèria, preparen els dossiers i a més saben fer de tot al taller.

Ara, en l'apartat d'atenció a la diversitat, podria dir alguna cosa més, potser ja podria omplir tres pàgines.

Amèlia Ferré, professora de tecnologia

UN CAMÍ QUE ÉS REFERENT A CATALUNYA

En relació a la inclusió permeteu-me una reflexió personal, ja que per a mi va indefectiblement unida a la creació de la USEE a l'institut. Fins aleshores, almenys des d'un punt de vista teòric, no m'ho havia plantejat mai. Per què?

És probable que no m'ho preguntés per la mateixa raó que el pare, pagès de tota la vida, no s'hauria plantejat mai ni l'ecologia ni el reciclatge. Senzillament exercia la seva responsabilitat actuant amb respecte a la terra i a la natura.

Poc més o menys el que fèiem els mestres durant la transició democràtica. Uns mestres, especialment els d'escola rural, que mai ens havíem plantejat ni grups homogenis, ni inclusions, ni integracions, ni grups especials. L'escola era oberta a totes les criatures del poble sense excepció.

La cosa va canviar radicalment amb l'arribada de les especialitats, i és a partir d'aleshores, que emergeixen les categories que donen peu, entre d'altres, als centres d'educació especial. A Valls, l'Eladi Homs.

Quan el Narcís Oller es va plantejar la posada en marxa de la USEE la situació era delicada. Convé recordar que feia quatre dies que hi havia entrat l'ESO amb calçador.

I tot just quan el professorat s'anava fent a la idea que el confort viscut durant dècades al batxillerat s'havia esvaït per sempre, arriba la proposta. Ara només faltava incorporar a les aules alumnes amb discapacitats greus i permanents.

El propòsit era noble, preciós, únic, irrepetible. Havia de sortir bé. No ens podíem permetre cap relliscada. La consecució de l'objectiu requeria determinació i molta *finezza*.

Com a psicopedagog estic avesat a preguntar-me el què, el com i el quan.

En aquesta ocasió, però, la meua pregunta es va orientar vers el qui.

Per a un repte tan apassionant com majúscul calia trobar algú capaç, amb experiència i mà esquerra. Algú en qui pogués confiar cegament.

Estic convençut que tant el Xavier Salat, aleshores director i promotor de la iniciativa, com les meves estimades companyes de seminari Anna Reynals i Montse Vallès, com el darrer membre del claustre, convindran amb mi que la tria va ser un encert.

Com prou bé sabeu, la clau de volta del projecte USEE la tenia ben a prop. A casa. Només em calia convèncer-la. No em va ser fàcil. Això de treballar junts, a ella, no li acabava de fer gràcia.

Afortunadament la Montalà, la Monti, com l'anomena el Pep Pallàs, va acceptar i la inclusió va començar el camí que l'ha conduït fins la fita actual.

Un camí que, amb la participació i acollida de tota la comunitat educativa del Narcís, ha dut la nostra experiència d'inclusió i de suport a l'educació especial a ser un referent a Catalunya.

Gràcies, Carme.

Joan Gibert, Catedràtic d'Orientació Educativa jubilat

“MUY BONITO”

La Carmen (el nom l'he canviat) s'asseia a l'última fila del laboratori de ciències, per això al llarg de la sessió m'hi havia d'acostar unes quantes vegades per tal d'ensenyar-li les diferents mostres que estudiàvem en aquella pràctica.. Li deixava un mineral i ella sempre deia: “muy bonito”; li ensenyava un líquen sota la lupa binocular: “muy bonito”; li ensenyava una petxina: “muy bonita”; estudiàvem la flor: “muy bonita”, en fi tot era “bonito” per a la Carmen. Bé, tot no. Em sembla recordar que quan vam fer la dissecció del peix no va dir el repetit “muy bonito” - ja veieu que la Carmen també té criteri –

La Carmen a causa de la seva discapacitat no sabia escriure, amb prou feines podia dibuixar, però el seu invariable “muy bonito” era impagable; quin contrast amb l'absoluta indiferència de molts alumnes considerats plenament capacitats, que davant d'un mineral, una petxina o una flor no demostren ni el més mínim interès. La Carmen té un coeficient intel·lectual bastant per sota del normal, però em va demostrar que era una persona molt sensible amb el seu reiterat comentari.

Aquesta anècdota em porta a fer una reflexió al voltant de la importància de la inclusió dels alumnes amb discapacitats a l'aula ordinària, perquè aporten una nova dimensió a la tasca docent i m'ha fet plantejar algunes coses com a professor.

Molt sovint l'ensenyament esdevé massa acadèmic i massa centrat en la transmissió de coneixements, però amb la majoria de l'alumnat d'educació especial cal resituar-se i explorar altres camins, un altre tipus de relació professor-alumne. Per exemple: cal insistir molt en l'estimulació sensorial, proposar activitats per millorar la psicomotricitat (a les classes de teatre o educació física) i procurar no renunciar a la dimensió més afectiva o emocional a la qual sovint no donem prou importància. En aquest sentit la inclusió d'aquest alumnat a l'aula ordinària m'ha servit per adonar-me que hi ha altres estratègies que cal aprofitar, perquè resulta que milloren l'aprenentatge i sobretot la relació entre alumnes i professors. Per tot això benvinguda sia la USEE.

Jaume Grant, professor de ciències naturals

QUI ENSENYA QUI?

Toca el timbre. Hora del pati. Un munt de noies, nois i entrepans baixen per les escales de l'institut, plenes de gom a gom. De sobte un del més grans desembolica l'entrepà i llença el paper a terra. :”Nooo! Això no!”- diu fluixet un noi darrera seu i s'acotxa, plega el paper i el llença a la paperera del replà. El noi que ha plegat el paper va a la USEE, el que l'ha llençat no.

I puc posar més exemples: el bon dia de cada matí i els comiats al marxar, el “Xoca-la!” quan ha sortit una cosa bé després d'intentar-ho una, moltes o les vegades que facin falta, ... Tinc ben clar que, amb la seva presència, els nois i noies de la USEE fan el dia a dia de l'institut més humà: fan que no passi res desapercebut. Ens enriqueixen enormement, ens recorden que som persones, no “pilots automàtics”, ens fan assaborir les coses senzilles, però que a la vegada són les més grans! Jo no puc més que donar-los gràcies per tot això i pel molt que m'ensenyen i m'ajuden!

Per altra banda, l'arribada ara fa 10 anys dels nois i noies de la USEE també ha suposat un abans i un després en el procés d'ensenyar i aprendre al Narcís. Com més gran és la diversitat més repte suposa per al professor. La presència de la diversitat que ells tan bé representen ens planteja moltes coses:

El mateix discurs no val per a tothom

Un mateix contingut pot tenir moltes concrecions

Sobre un mateix contingut es poden fer moltes activitats
L'aprenentatge cooperatiu és una eina útil per a tots els alumnes

Allò après és útil si l'alumne percep que li serveix per a alguna cosa... en definitiva: si el fa competent... i més si l'hi fa per al seu dia a dia,

I potser el més apassionant:

Què vol dir atendre la diversitat? Qui ensenya a qui?

La diversitat enriqueix. Tots som iguals i a la vegada, tots som diferents, dins i fora de l'institut.

Montse Vallès, psicopedagoga del centre i professora de la USEE

NO DEIXEU MAI D'IL·LUMINAR-NOS

Inclusió? Diversitat? Dis? Capacitats? Suport? Especial?... Sempre que parlem de les USEE surten, en un moment o altre, aquestes paraules. És difícil referir-nos a elles sense que aquests mots ballin enmig d'una conversa, d'una xerrada, d'un curset, d'una sessió d'avaluació, d'un dels papers que ens acompanyen en el burocràtic dia a dia.

Sóc jo la que les qüestiono, a qui li costa, la que creu que tant la diversitat, com la inclusió, com les capacitats i com el suport van associades a l'ésser humà en general i no a unes persones específiques

Si no fóssim diversos quina mena d'Humanitat seríem? robots programats? éssers estandarditzats? patrons pre-determinats?...

Si en aquest Món no fóssim inclusivament, només ens relacionaríem entre iguals? entre gent fotocopiada? com podríem prosperar a través de l'enriquiment personal dels uns amb els altres?...

Si tothom tingués les mateixes capacitats, com es construirien les cases? com es curarien els malalts? qui cantaria a les festes o pintaria una obra d'art?...

Si les persones no donéssim, necessitéssim i rebéssim suport com podríem encaixar els sotracos que ens dona la vida? com podríem sentir-nos estimats? com podríem compartir les alegries, les penes i tota l'olla de sentiments i emocions que bullen dins de cada un?...

REFLEXIONEU-HI

Un llarg passadís. És el segon pis del Narcís Oller. Surto d'un lavabo a la punta esquerra del passadís. He retornat després de molt temps. S'obre una porta d'una classe a la dreta. Surt ELLA. Em veu. Un somriure se li dibuixa a la

cara d'orella a orella. No s'ho pensa. Corre cap a mi. Jo, físicament, sóc poca cosa. ELLA és tota una donassa. Cada cop més a prop. M'abraça amb totes les seves forces. Quedo insignificant als seus braços. És l'abraçada més gran que he rebut mai. I, jo, petita, petita. ELLA, plena d'alegria, em protegeix... Reteniu la imatge, imagineu-la, plasmeu-la a la vostra imaginació i ara, contesteu-me: qui inclou a qui? qui dóna suport a qui? qui se sent especial? ELLA? Jo? Jo?

REFLEXIONEU-HI

Pam!, Pam! Truquen a la porta del Despatx. Al costat, una de les classes de la USEE. De bon matí. Primera hora. Molts alumnes puguen les escales encara adormits o anestesiats amb la música que surt dels auriculars enganxats a les orelles. Endavant! Una cara fresca com una rosa guaita per la porta. Bon dia! Bon dia! És ELL que, com cada matí, ens ve a donar "el parte" meteorològic, les notícies o el relat de qualsevol esdeveniment. Això sí, al final, sempre demana, tot i que sap la resposta, em pots obrir la classe?... Reteniu la imatge, imagineu-la, plasmeu-la a la vostra imaginació i ara, contesteu-me : qui ens mostra més capacitats? qui ens inclou en l'actualitat? qui ens aporta un matiner aire fresc? ELL? Jo? Jo?

REFLEXIONEU-HI

Pugem les escales. ELLA s'atura. Necessita respirar. El seu sobrepès no juga al seu favor. Em mira. La miro. "Hoy estás muy guapa". I somriu. Jo li agraeixo. M'alegra el dia. L'autoestima em creix. L'endemà ens tornem a trobar. ELLA em mira. Jo la miro. "Que guapa estás hoy". I somriu. Li agraeixo. M'alegra el dia. I l'endemà, i l'endemà de l'endemà i la setmana vinent... i cada dia... Reteniu la imatge, imagineu-la, plasmeu-la a la vostra imaginació i ara, contesteu-me : qui ajuda a qui? qui dóna suport a qui? qui té la capacitat d'alegrar el dia a l'altra? ELLA? Jo? Jo?

REFLEXIONEU-HI

Us he deixat una petita mostra d'aquests 10 anys de la USEE al nostre Institut. No voldria, però, que us emportéssiu la sensació, exclusiva, que tot ha sigut com un conte de fades, meravellós i sense arestes. No, no. També hi ha hagut moments difícils, durs, molt durs i esgotadors. Però mai desmoralitzants i pensant sempre que ha valgut la pena i ...ja esteu veient quin són els moments que recordo, no?

Núria i Sergi; no deixeu mai d'il·luminar-nos.

Anna Reynals. Pedagoga Terapèutica.

EL LLOC ON ELL ES POT MOSTRAR COM ÉS

El problema de les persones amb discapacitat, per molt lleu que sigui, és que els costa trobar el seu lloc en la societat. En el pla educatiu passa el mateix.

Per a la nostra família la Unitat de Suport a l'Educació Especial (USEE) és molt més que un lloc on van les persones amb dificultats d'aprenentatge. Per al Joan Miquel és el seu espai, el lloc on ell es pot mostrar com és i que sap que aprendrà els continguts bàsics per tirar endavant la seva vida d'adult. La USEE de l'Institut Narcís Oller compta amb un bon equip multidisciplinari que li dona suport a tots els nivells.

La comunicació constant dels tutors de la USEE amb nosaltres, la família, ens dona la tranquil·litat de saber que, dins les possibilitats d'en Joan Miquel, tindrà els recursos necessaris per poder tirar endavant i nosaltres com a família podem comptar amb un suport constant davant els dubtes i inquietuds que li pot deparar el seu futur.

El que més ens agrada és l'actitud dels tutors de la USEE envers els alumnes. Ells no els veuen com a persones amb discapacitats, sinó com a persones que tenen unes mancances que els poden fer diferents, però que tenen molt a aportar a qui els vulgui escoltar.

Com a família donem les gràcies a aquest equip de professionals i els encoratgem a seguir amb aquesta bona tasca.

Carme Cànovas, mare d'alumne de la USEE

SER ELS PRIMERS

Hola profes i a tots i totes,

Nosaltres vam ser el primer grup que vam fer classes adaptades d'ESO. Fèiem algunes assignatures amb el grup ordinari i altres més específiques per nosaltres. Les assignatures que m'agradaven més eren: música, coral, física i química, català i castellà.

Els altres alumnes ens tractaven bé, com si no tinguéssim cap discapacitat.

Els anys que vaig passar allà m'ho vaig passar bé i vaig aprendre molt i dono gràcies a totes i tots el professors i professores que em van ensenyar tant.

Mireia Güell, exalumna de la USEE

UN FET NORMAL

Ja fa deu anys que al nostre institut es va inaugurar la Unitat d'Educació Especial, però jo només fa cinc anys que hi estudio. Tot i això, jo fa més de cinc anys que convisc amb nois i noies de la USEE. Primer a l'escola Eladi Homs, durant tota la meva infància, i després a l'institut, per tant a mi em sembla un fet molt normal conviure a les classes i a les activitats escolars amb alumnes d'educació especial, perquè des de petita que conec a molts companys de la USEE.

Quan penso a definir les escoles i els instituts amb USEE penso en la imatge d'una quadrícula amb quadrats de diferents colors dins d'alguns espais, i en els altres espais, alguns triangles també de diferents colors. Aquesta combinació dels dos tipus de figures geomètriques (els diferents tipus d'alumnes) és el que fa peculiars i únics els centres escolars amb USEE, perquè els alumnes d'educació especial ajuden a formar la identitat de tota l'escola o institut. Personalment, he viscut moltes experiències amb alumnes d'educació especial. De moltes d'elles m'emporto bons records, com a les excursions, colònies, classes, etc. Però, malauradament, també n'hi ha que no m'agradaria tornar a presenciar, com burles i altres fets desagradables.

Tots aquests anys, per mi, han estat molt enriquidors, perquè penso que tenir companys una mica diferents als altres és un fet molt positiu. M'han ensenyat coses tant importants com el valor de l'amistat, la superació personal, a tirar endavant... Des del meu punt de vista, les escoles i instituts inclusivament mostren la societat tal com és: diversa, i ensenyen a conviure-hi. M'agradaria que hi hagués moltes més escoles i instituts inclusivament al nostre país, perquè representen uns valors que haurien de penetrar més en la societat actual, com el respecte mutu, cal insistir que la diferència s'ha d'entendre i que se'n pot aprendre molt.

Com a experiències, recordo quan algun company d'educació especial estava sol al pati, o quan a classe ningú parlava amb ell, quan algun altre se'n reia, etc. Són situacions que no haurien de ser habituals, i el fet de l'ajuda i la companyia són cabdals perquè aquests companys se sentin integrats. D'altra banda, també tinc records molt positius de vivències amb companys de la USEE, com en els treballs en equip, on els de la classe ajudàvem als nois i noies d'educació especial a treballar amb nosaltres, per exemple, al crèdit de síntesi. Potser anàvem més lents, però ells ens ho agraïen i estaven contents de sentir-se estimats.

Cal dir també que jo he viscut la USEE de bastant a prop, perquè el germà d'un amic meu va anar a la mateixa escola que jo i és també exalumne de l'institut. Tinc també molts records positius d'ell, de la infància i d'altres més recents. Crec que l'educació en aquest àmbit és molt important, ja que les unitats d'Educació Especial són un avantatge per als centres, ja siguin de primària o de secundària, perquè si els alumnes des de petits ja han conviscut amb companys d'educació especial (com és el meu cas) ja ho troben un fet normal quan arriben a l'institut, i això és molt positiu.

Mireia Casañas Dalmau, alumna de primer de batxillerat

BON DIA ALBERT!

Tot sovint m'han preguntat si m'havia plantejat mai la vida tenint un germà sense discapacitats... La veritat és que no he arribat mai a entendre per què me la feien aquesta pregunta, ja que per a mi tenir un germà com l'Albert és la cosa més natural del món.

Des de ben petits vam anar junts a l'escola i, més tard, a l'institut, i suposo que l'única cosa que podria destacar és que en alguns moments em sentia jo la germana gran, preocupada per la reacció de la resta de nens en topar-se amb ell i a punt per treure el meu instint protector, que suposo que no aconseguiré perdre mai... Però amb els anys m'he adonant que no són ells els que tenen el problema a l'hora d'integrar-se, sinó que som la resta de persones les que tenim els prejudicis i les pors perquè no sabem com reaccionar davant d'allò que ens és desconegut.

Pot semblar sorprenent, però quan surto pels carrers de Valls amb l'Albert m'adono com poquet a poquet ell s'ha anat creant el seu món de coneixences dins del poble, al revés de mi, que me n'he anat distanciant. I el fet que molta gent el conegui, en part, em crea un sentiment de tranquil·litat i de felicitat, especialment quan veig la rialla que li inunda la cara cada cop que algú que jo no he vist mai el crida i li diu: "Bon dia, Albert!" I, en el seu cas, crec que el fet d'anar a l'institut no va fer sinó millorar aquesta vida de coneixences al poble. Per a ell, Valls és el seu món i que les persones que s'hi mouen el reconeixin com un més, és el millor regal que li hagin pogut fer mai.

Moltes vegades penso que la paraula "integració" no hauria de significar només un camí d'anada; en comptes d'intentar veure-la com un acolliment d'aquestes persones dintre del nostre món, que considerem "normal", no ens

aniria malament de tant en tant fer un esforç per adonar-nos que abans que ensenyar-los res a ells, són precisament ells els que tenen un munt de virtuts que moltes vegades ens falten a molts de nosaltres. I, sí, ja tinc una resposta per la primera pregunta... I és que no, no me l'he plantejat mai, perquè l'Albert és l'única persona que aconseguix, de manera inconscient, fer-me adonar que són les coses més insignificants les que ens poden crear felicitat i somriures.

Eva Secall, exalumna de l'institut

SENTIR-SE INTERPEL·LAT

A la ciutat de Valls hi ha una necessitat, els alumnes que acaben la primària del Centre Eladi Homs marxen tots a l'institut menys un reduït nombre d'alumnes de l'aula d'educació especial que veuen com cada final de curs acomiaden els seus companys de camí i, en canvi, ells segueixen a l'escola fins els setze anys que realment llavors arriba el seu comiat definitiu.

Una pregunta d'infant, *Per què no podem anar nosaltres a l'Institut com van els nostres companys?*

Aquesta pregunta requeria una resposta, aquesta **necessitat viscuda** no tant sols pels alumnes sino per les seves famílies i pel professorat de l'escola Eladi Homs que els acollia, passa a fer-se una necessitat **sentida i escoltada**.

Els que en aquells moments ens sentim interpel·lats tenim clar que s'ha de donar resposta i de la millor manera.

Continuant en el viatge del meu record, m'ubico en la reunió a la sala de professors de l'Eladi Homs amb Inspecció, l'equip directiu de l'INS. Narcís Oller i regidora de l'Ajuntament, el plantejament era molt clar, no es pot mirar cap un altre costat, no es tracta de buscar excuses per no fer, o pensar que ho poden fer els altres, la resposta és clara "endavant", però els dubtes, pors, emocions comencen a ser a flor de pell i cal posar-se a caminar.

Aquí iniciem un camí que a la vegada ha estat per a mi, a nivell personal, font de formació i creixement; el naixement i acompanyament de l'USEE a l'INS. Narcís Oller va representar agafar un sender diferent del que havia portat fins aleshores, amb un canvi de concepció i de paradigma sobre l'escola inclusiva i la discapacitat.

Em quedaria amb aquesta cita d'Efren Carbonell *"La discapacitat apareix quan un ésser humà amb una determinada condició de salut troba barreres en el seu entorn que el priven d'una participació plena, efectiva i en igualtat de condicions amb els altres."*

Entenc l'escola inclusiva avui com aquella institució on en un espai i al llarg d'un temps es procura treure el millor de cadascú dels seus agents: alumnat, professorat, pares i mares. Considerant que tots som diferents i que tots disposem de fortaleses i debilitats, i és dins l'entorn i el context educatiu i escolar, amb la cooperació, la col·laboració, la relació i la interacció educativa, que podem conduir i desenvolupar les competències, habilitats i estratègies per obtenir una participació activa en la societat i poder gaudir d'una qualitat de vida.

Moltes felicitats per aquest camí recorregut, i us encoratjo a seguir pioners en aquest camp.

Josefina Masip Tarragó, psicopedagoga de l'EAP

A L'INSTITUT COM UN MÉS

10 anys i sembla com si fos ahir. Quina frase més tòpica. Però és així tal com realment ho sento. La meva relació amb les USEE és força especial pel fet que jo ho vaig viure, per una banda, com a mare d'un dels alumnes, per l'altra, com a professora de l'institut i, en aquell moment, membre de l'equip directiu que "estrenava mandat".

Quan vam saber que al curs següent hi hauria una USEE, les reaccions del professorat van ser diverses, com és lògic en un centre tan gran. Alguns creien que seria difícil de treballar amb nois i noies amb discapacitat intel·lectual, no només per com eren els alumnes d'aquestes característiques sinó també perquè, com a professors, admetien la seva inexperiència en com se'ls havia de "donar classe". Quan ens enfrontem amb una cosa desconeguda, la majoria som, si més no, prudents.

Jo sabia com funcionava a primària, al CEIP Eladi Homs, d'on vindrien la majoria dels nostres alumnes aleshores. No em feia gens de por per ells, però calia veure com ens hi posaríem els professors de secundària. És clar que molta feina la farien mestres, professores, educadores que tenien experiència amb aquests alumnes. I estic convençuda que això va fer el camí més planer. A l'hora de la veritat ens vam quedar sorpresos de veure que no eren tan "especials" i quan feia falta algú de guàrdia, no era difícil trobar voluntaris. Als professors ens sol passar que ens costa una mica acceptar els canvis, però després ho tirem endavant i, val a dir que, aquesta vegada, amb 10 anys que ja hi portem, ens n'hem sortit amb bona nota. Crec sincerament que el nostre institut és un referent també en aquest tema.

Com a mare només puc parlar positivament d'aquesta experiència. L'Albert, tenia 15 anys quan va començar a l'institut. Per ell va ser tan important com pot ser-ho per qualsevol altre alumne. Venir a un centre tan gran, comparat amb l'escola, et fa espavilar, et fa "obrir els ulls", "sentir-te gran". Té records del seu pas per l'institut, de fets, de persones, com qualsevol altre alumne. Això és el que em fa pensar que la inclusió en el seu cas va ser un èxit, i a casa ho vam viure amb molta normalitat perquè ell es va trobar a l'institut com un més.

Teresa Aguilà, professora d'anglès i mare d'alumne de la USEE

HE FET MOLTS AMICS

Hola! Em dic Jofre i sóc alumne de l'Institut Narcís Oller. Des de primer d'ESO vaig a la classe ordinària i també a l'USEE.

Els companys són molt amables i he fet molt amics.

A la classe ordinària, en algunes matèries, tinc dificultats per seguir-les i en canvi a la USEE puc seguir el ritme que em marquen. Les professores t'ajuden molt i les explicacions són molt més individualitzades, cosa que en una classe de 25 persones és impossible que sigui així. Això és el que més m'agrada de la USEE! I també m'agraden molt les classes d'Educació Física que fem a l'institut!

Aquest curs celebrarem el 10è aniversari de la USEE al nostre institut i ho farem amb molts actes on també hi podran assistir les nostres famílies.

Jofre Balcells, alumne de la USEE

ENS TRACTEN A TOTS PER IGUAL

Hola! Em dic Ingrid i sóc alumna de 4t C i també de la USEE.

La USEE per a mi és una classe de reforç on m'ajuden a fer algunes assignatures que em costen i les seves professores són molt bones perquè ens tracten a tots per igual.

Ingrid Barberà, alumna de la USEE

HI SOU TOTS CONVIDATS

En Màrius Serra ens deia el dia de la inauguració de les jornades commemoratives dels 10 anys de les USEE a l'institut, que en qüestió d'inclusió, el que ens fa por és precisament l'incert, el desconegut. Fa deu anys vam passar de desconèixer a conèixer. Em va tocar a mi, com a director del centre i conjuntament amb tot l'equip directiu, engegar el projecte de les USEE al Narcís Oller. Teníem dubtes de com tractar aquests alumnes, teníem dubtes de com avaluar-los, ens feia respecte compartir l'aula amb un altre professional de l'educació. I les sortides fora del centre? I les hores d'esbarjo?

Passats aquests deu anys, els dubtes han quedat enrere. No només sabem tractar aquests alumnes sinó que és un dels motius del que em sento més còfor de pertànyer al claustre del Narcís Oller, la forma com tot el claustre, des del primer moment, va entomar la inclusió com una necessitat per avançar tots plegats, l'aprendre junts, lema de les jornades commemoratives i que hem volgut posar com a encapçalament d'aquesta publicació, com una realitat a l'institut des de fa 10 anys.

D'aquests deu anys em quedo també amb la complicitat del professorat de les USEE i les educadores. El paper que fan a l'aula ha estat fonamental per avançar en la inclusió, vital per aprendre junts, amb discreció, però sent-hi.

I em quedo amb tots els moments que els alumnes de la USEE m'han aportat, aquells que fan que la professió es converteixi en un aprenentatge propi induït pels que són alumnes teus. Em quedo amb la il·lusió dels alumnes de la USEE quan descobreixen un microorganisme vist al microscopi, amb el somriure quan ens creuem per l'escala, o el xocar de mans estrepitós del David en creuar-nos pels passadissos, o el picar de peus de l'Albert pujant les escales, i tants i tants altres moments que fan que l'institut sigui viu i que ens permeti a tots aprendre junts, els uns dels altres.

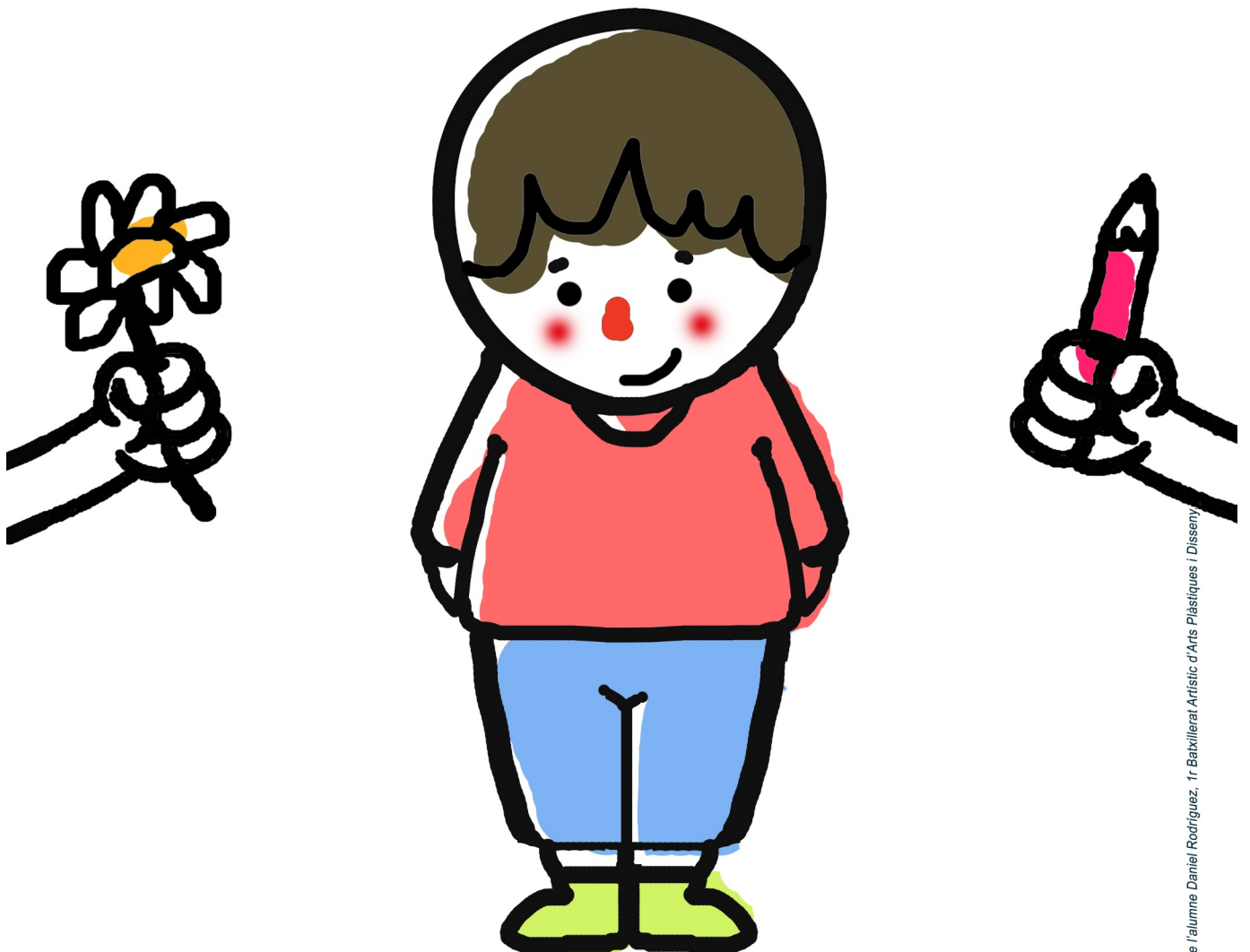
I ara us convidem a continuar aquest "Aprent junts", en el dia a dia a l'institut o a través d'aquest format de revista que posem a la vostra disposició, vosaltres teniu l'acció i la paraula, hi sou tots convidats.

Xavier Salat, professor de ciències naturals

10 ANYS APRENENT JUNTS

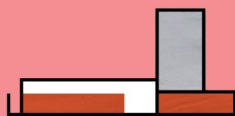
*Jornades d'Educació Inclusiva
de l'Institut Narcís Oller*

Valls, del 13 al 21 de febrer de 2015

Disseny de l'alumne Daniel Rodríguez. 1r Batxillerat Artístic d'Arts Plàstiques | Disseny

Organitza:

Institut Narcís Oller

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Centre de Recursos Pedagògics
de l'Alt Camp

Ajuntament de Valls

INSTITUT
D'ESTUDIS
VALLENCOS